

BSAB: MBE.1212, MBE.222

MFK.212, MJK.12

AFC.22, YSC.1

Utgiven: 2001-04-15

(Ersätter 2000-06-15)

Säkra våtrum

– tätskikt/**keramik**

Råd och anvisningar

April 2001

Utgåva VIII

I GVK ingår: HSB Riksförbund; Riksbyggen; VVS-Installatörerna;
Sveriges Allmännyttiga Bostadsföretag; SABO; Sveriges Bostadsrättsföreningars
Centralorganisation, SBC; Sveriges Fastighetsägare; Villaägarnas Riksförbund samt
Golvsbranschens Riksorganisation, GBR.

keramik keramik keramik keramik keramik keramik keramik keramik keramik keramik ke

TILLÄGG GVK-AUKTORISERADE FÖRETAG

Aukt. nr	Aukt.dat år/mån	Företag	Ort	Tel.nr	Typ av aukt. Plast/Keramik
-------------	--------------------	---------	-----	--------	-------------------------------

Skåne (M) Malmöhus					
5853	0105	Hetab Golvproduktion AB	Malmö	040-10 94 70	P K

Innehåller:

Detta är GVK	3
GVK-auktorisering – tätskikt/keramik	4
GVK-auktoriserade företag – behörighet	5
GVK-förutsättningar – tekniska råd och anvisningar	6
Golvvärme	7
Skiss - Teknisk beskrivning	10
Stickprovskontroller	11
Kvalitetssäkringsdokument	12
Förslag till upphandlingstext och -kontroll/Intyg enligt AFC.22	13
Provning av vattentäthet i våtrum enligt Hus AMA 98/YSC.1	14
GVK-pumpen – SS 92 36 21	14
Tunnskiktsteknik - tätskikt/keramik	15
Våtrum i AMA 98	16
Utdrag ur RA 98 Hus (tabell fästmassor)	17
Att beakta vid tekniska beskrivningar	18
Godkända produkter/konstruktioner	
– Tätskikt av plastmattor	19
– Tätskikt av tjockflytande massor och tunnflytande dispersioner	20
Golvbrunnar	21
Förteckning GVK-auktoriserade företag – tätskikt/keramik	22

Detta är GVK

GVK är en stiftelse där stora byggherrar, förvaltare och entreprenörer ingår. Dessa har som gemensamt mål att komma till rätta med vattenskadorna i våra våtutrymmen. Detta mot bakgrund av de stora skadekostnader som bristfälligt utförda tätskikt i våtrum medfört under årens lopp.

Verksamheten administreras genom stiftelsens bolag, AB Svensk Våtrumskontroll.

GVK introducerades 1988 och omfattar arbeten med golvbeläggningar och väggbeklädnader av plast och keramiska material.

GVK innebär säkra våtrum genom:

- auktoriserade företag med specialutbildad personal för våtrumsarbeten
- färdiga byggnadsbeskrivningar för hur underlaget skall vara beskaffat innan tät-/ytskikt appliceras/monteras, de s k GVK-förutsättningarna
- branschgodkända produkter/konstruktioner
- ständiga kvalitetskontroller på utförda arbeten i våtutrymmen genom GVK:s länskontrollanter

Genom GVK har en samordning skett och en helhetssyn kunnat anläggas på hur ett tätt våtrum skall utföras. De återkommande kontrollerna bidrar till att bibehålla en hög kvalitet i utförandet och ger en kontinuerlig erfarenhetsåterföring för ständiga förbättringar avseende våtrumsinstallationer.

GVK- auktorisering – tätskikt/keramik

För att ett företag skall erhålla GVK-auktorisering krävs specialutbildning av arbetsledare och plattsättare. Efter godkända prov utfärdas personliga behörighetsbevis (ID-kort) utställda på det auktoriserade företaget. Se även broschyren *SÄKRA VÅTRUM yt- och tätskikt/plast*.

GVK-utbildningen ger dokumenterad kunskap om:

- GVK-förutsättningarna för tätskikt/keramik (baserade på gällande byggregler i BBR, Hus AMA 98, RA 98 Hus och AMA-nytt).
- branschregler för tätskikt vid keramiska beläggningar och beklädnader (tunnskiktskonstruktion).
- montering/applicering av tätskikt/keramik enligt leverantörens dokumenterade monteringsanvisningar.
- GVK:s kvalitetssystem med rutinerna för förkontroll av underlaget, dokumenterad egenkontroll och externa stickprovskontroller.
- Golvvärmesystem i kombination med tätskikt och avjämningsmassor.

Hjälpmedel för beställare/beskrivare

I denna broschyr finns **GVK-förutsättningar**, som är råd och anvisningar för hur det skall se ut *innan* yt- och tätskikt på golv och vägg monteras.

OBS! Vid upprättandet av byggnadsbeskrivningar för ROT-objekt kan GVK-förutsättningarna uppfyllas i de flesta fall. I de fall det inte är möjligt bör avsteg från GVK-förutsättningarna tydligt anges vid upphandlingen.

Se förslag till upphandlingstext och upphandlingskontroll på sidan 13 samt kontroll och provning på sidan 14.

Vi hoppas att dessa Råd och Anvisningar skall vara till stor nytta för beställare och beskrivare av våtrum.

GVK- auktoriserade företag

För GVK-auktorisation krävs att företaget:

- har behörig personal (kan styrkas med behörighetsbevis)
- anmäler varje våtrumsinstallation till GVK
- accepterar stickprovskontroller av utförda tätskiktsarbeten.

GVK-auktorisationen kan vara av tre slag:

- för yt- och tätskikt av plast
- för både yt- och tätskikt av plast och tätskikt/keramik
- för tätskikt/keramik

Förteckning över auktoriserade företag tätskikt/keramik finns i slutet av broschyren. Se även www.gvk.se

OBS! Vid yrkesmässiga objektupphandlingar - uppmärksamma även *AFC.22 Underentreprenörer* och *INTYG* för upphandlingskontroll på sidan 13, samt kontroll och provning enligt Hus AMA 98/YSC.1 på sidan 14.

*Uppfyller även
kraven som leg.
handling enligt
avtalsvillkoren för
underleverantörer,
UE 2000*

GVK- förutsättningar – tätskikt/keramik

Ingen installation blir bättre än underlaget medger. Detta är en regel som inte minst gäller våtrum där bristfälliga förutsättningar medför kostsamma vattensador.

Det är alltså viktigt att gällande GVK-förutsättningar följs.

OBS! För val av tätskikt och fästmassor, se respektive leverantörs anvisningar beroende på underlagets beskaffenhet. Hur tätskikt och fästmassor samt ytskikt skall monteras/appliceras skall framgå av resp. leverantörs dokumenterade monteringsanvisningar.

GOLV 2001-04-15 (ersätter 2000-06-15)

1. Rör genomföringar (se skiss sid 10)

Förutom avloppsrör och golvbrunnar skall alla andra rör genomföringar i golvets tätskikt undvikas.

Där rör genomföringar i golv förekommer skall:

- avstånd mellan rör (rörhylsor) samt mellan rör (rörhylsor) och vägg vara minst 40 mm (OBS! EJ c-mått) (VVS AMA 98/PPC.32).
- håltagning för rör (rörhylsor) vara så dimensionerade att mellanrum inte förekommer.
- uppskjutande rör vara fast förankrade och fixerade samt rörhylsor avslutade ca 50 mm över färdigt golv.
- koppling på rörledning genom golv placeras minst 100 mm från färdigt golv där tätning är föreskriven (VVS AMA 98/PPC.32).
- avloppsstosar/rör sticka upp minst 40 mm över färdigt undergolv samt vara så utformade att tätskiktet kan anslutas vattentätt mot dessa (uppvik ca 15 mm) (VVS AMA 98/PPC.3212).

2. Golvbrunn (se skiss sid 10 och Golvbrunnssnyckel sid 21)

I duschplats och under badkar får inga andra genomföringar än golvbrunn förekomma.

- Golvbrunnar skall vara fast förankrade, i våg samt i nivå med färdigt undergolv för applicering av tätskikt. Minsta avstånd från vägg skall vara 200 mm (VVS AMA 98/PRB.1).

- Golvbrunnar skall uppfylla kraven enligt NKB:s produktregler nr 17, (VVS AMA 98/PRB.1) vilket bl.a. innebär att **tättskikt av plastmatta** skall kunna anslutas vattentätt.

Beakta placering av golvbrunn vid badkar så att god rensbarhet finns.

Hur **tättskikt av plastmatta** anslutes tätt till golvbrunn skall framgå av resp. **golvbrunnsleverantörs dokumenterade** monteringsanvisningar.

Hur andra typer av tättskikt t.ex. membraner skall anslutas tätt till golvbrunn skall framgå av resp. **tättskiktsleverantörs dokumenterade** monteringsanvisningar.

3. Underlaget (se skiss sid 10)

- Underlaget skall vara rent, torrt och jämnt samt fritt från sprickor och vidhäftningsförsämrande fläckar.
- Underlaget skall uppfylla angivna toleranser för buktighet enligt Hus AMA 98, tabell 43.DC/-1.
- Underlag av skivmaterial skall innehålla ca 8% fuktkvot (vilket motsvarar 50% RF vid +20°C).
- Spånskiva skall ha en tjocklek om minst 22 mm och vara av fukt-tålig kvalitet (v313). Spånskivan skall beläggas med ett formstabil skivmaterial eller med en formstabil avjämningsmassa. Centrumavstånd mellan bjälkar max c 300. **Vid centrumavstånd max c 600, se GBR-nyckel: 01:1, Keramisk beläggning på träbjälklag.**
- Betongunderlag skall ha max 85% RF.
- Eventuella håligheter mellan golv och vägg skall vara utspacklade.
- Vid spackling skall spackelmassa uppfylla krav enligt Hus AMA 98/MF.
- Fall mot golvbrunn:
  - skall vara minst 1:50 på duschplats och under badkar samt på dolda eller svåråtkomliga ytor där det finns risk för utläckande vatten eller vattenspill.
  - skall på övriga ytor luta jämnt mot golvbrunn och utföras utan försänkning i t.ex. duschplats.

Beakta att stora plattor och branta fall ger önskad fogsprång.

4. Golvvärme

- Där värmeslingor förekommer i betongbjälklag, i platta på mark etc (nyproduktion) skall värmen vara påkopplad minst 1 månad före läggning av tättskikt med plastmatta för att torka ut byggfukt. Vid tillskjutande fukt krävs särskilda åtgärder.
- Tättskikt av plastmatta får inte kontinuerligt utsättas för högre temperatur än 30°C.
- Vid plattläggning skall golvvärmens stängas av minst 48 timmar innan arbetet kan påbörjas. Golvvärmens får kopplas på först 28 dygn efter avslutad fogning och skall då höjas med +5°C per dygn till drifttemperaturen. **Beakta att avjämningsmassor är typgodkända för högst 95% RF i fortfarighet. Avjämningsmassor skall därför placeras under tättskiktet.**
- Montering och installation av elvärme som kabel, folie etc. skall utföras av behörigt installationsföretag.

5. Montering av tätskikt

Tätskikt skall vara deformationsupptagande.

Vid montering av plastmatta som tätskikt skall:

- materialet vara en av GVK godkänd produkt. (Se förteckning sid 19)

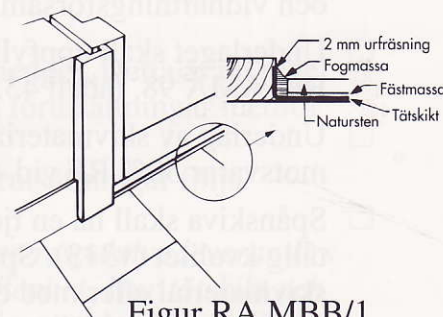
Hur plastmattan som tätskikt skall monteras framgår av respektive leverantörs dokumenterade monteringsanvisningar.

Hur andra typer av tätskikt och förseglingar skall monteras skall framgå av respektive tätskiktsleverantörs dokumenterade monteringsanvisningar.

Ange om dokumenterad egenkontroll skall utföras enligt GVK:s kvalitetsdokument (se sid 12 och 14).

6. Dörröppningar

Dörrkarm och tröskel bör monteras i liv med våtrumsvägg. Välj därför i första hand samma karmbredd/tröskelbredd som vägg-tjocklek. Tätskikt skall dras upp vid tröskel minst 15 mm över färdigt golv. (Se figur).

Figur RA MBB/1
Exempel på anslutning av tätskikt mot karm och tröskel

7. Ytskikt

Ytskikt inkl. fäst- och fogmassor etc., appliceras enligt respektive tätskiktsleverantörs dokumenterade monteringsanvisningar.

VÄGG 2001-04-15 (ersätter 2000-06-15)

1.(8). Rör genomföringar

Rör genomföringar i plats för dusch och badkar skall undvikas. Vid rör genomföringar skall:

- håltagning för rör vara så dimensionerad att mellanrum inte förekommer.
- utskjutande rör vara fast förankrade och fixerade. (VVS AMA98/PPC.32)
- avstånd mellan rör och vägg vara minst 40 mm.
- tätning av rör genomföringar utföras enligt tätskiktsleverantörens dokumenterade monteringsanvisningar.

EFTER MONTERING

Viktiga saker att tänka på är:

- att golvvärmen får slås på först efter 28 dygn (se sid 7)
- att infästningar av VVS-armatur etc utförs med rekommenderade tätningar
- att skötselråd monteras på lämpligt ställe eller ges till beställaren

2.(9). Underlaget

- Underlaget skall vara fast, rent, plant och torrt samt fritt från sprickor.
- Underlaget skall vara fritt från sådana hinder som försvårar monteringen av tätskiktet.
- Underlaget (inkl vinklar/hörn) skall uppfylla angivna toleranser för buktighet och lutning enligt Hus AMA 98 (se tabell för aktuell väggtyp i AMA:s byggdelsavsnitt).
- Spackelmassa skall häfta väl till underlaget och tåla vatten och byggfukt.

Underlag får vara följande:

- Betong, betongmursten, betongmurblock, lättbetong, tegel, putsade murverk s.k massivväggar eller gipsskivor med hög fuktstabilitet.
- Betongvägg skall vara gjuten mot slät form. Ojämnheter, sprickor och håligheter skall utspacklas.
- Lättbetongväggar av block skall vara bredspacklade eller putsade. Väggar av element skall vara skarvspacklade. Ytskador skall vara utlagade med bruk eller spackel.
- Putsade ytor skall ha en ytjämnhet motsvarande putsstruktur 1–2 enl. avsnitt LBS i Hus AMA 98, (brädriven slätputs).
- Gipsskivor skall vara monterade enligt leverantörens dokumenterade anvisningar. Ytskador skall vara utlagade med gipsspackel. Vid enkel gipsskiva 13 mm får avstånd mellan reglar vara högst c 450 mm. Vid c större än 450 mm, dock högst 600 mm, skall dubbel gipsskiva (13 mm) monteras.

3. (10). Montering av tätskikt

Med vattentät beklädnad avses väggbeklädnad inklusive tätskikt som skall tåla regelbunden direkt vattenbegjutning. Tätskikt skall vara deformationsupptagande (tjockare massor eller plastmatta) för underlag såsom betong, lättbetong, putsade murverk etc.

Tunnare tätskikt s.k. dispersioner (ej deformationsupptagande eller plastmatta) kan användas på formstabila skivkonstruktioner som t.ex. gipsvägg. Deformationsupptagande tätskikt kan också användas.

Vid tätskikt av plastbeklädnad bakom keramiska beklädnader, skall material, underlag och arbetsställe vara uppvärmt till minst +18°C och RF vara mellan 30–60%. Montering skall utföras enligt leverantörens dokumenterade monteringsanvisningar.

Hur andra typer av tätskikt, förseglingar etc, skall monteras skall framgå av respektive tätskiktsleverantörs dokumenterade monteringsanvisningar.

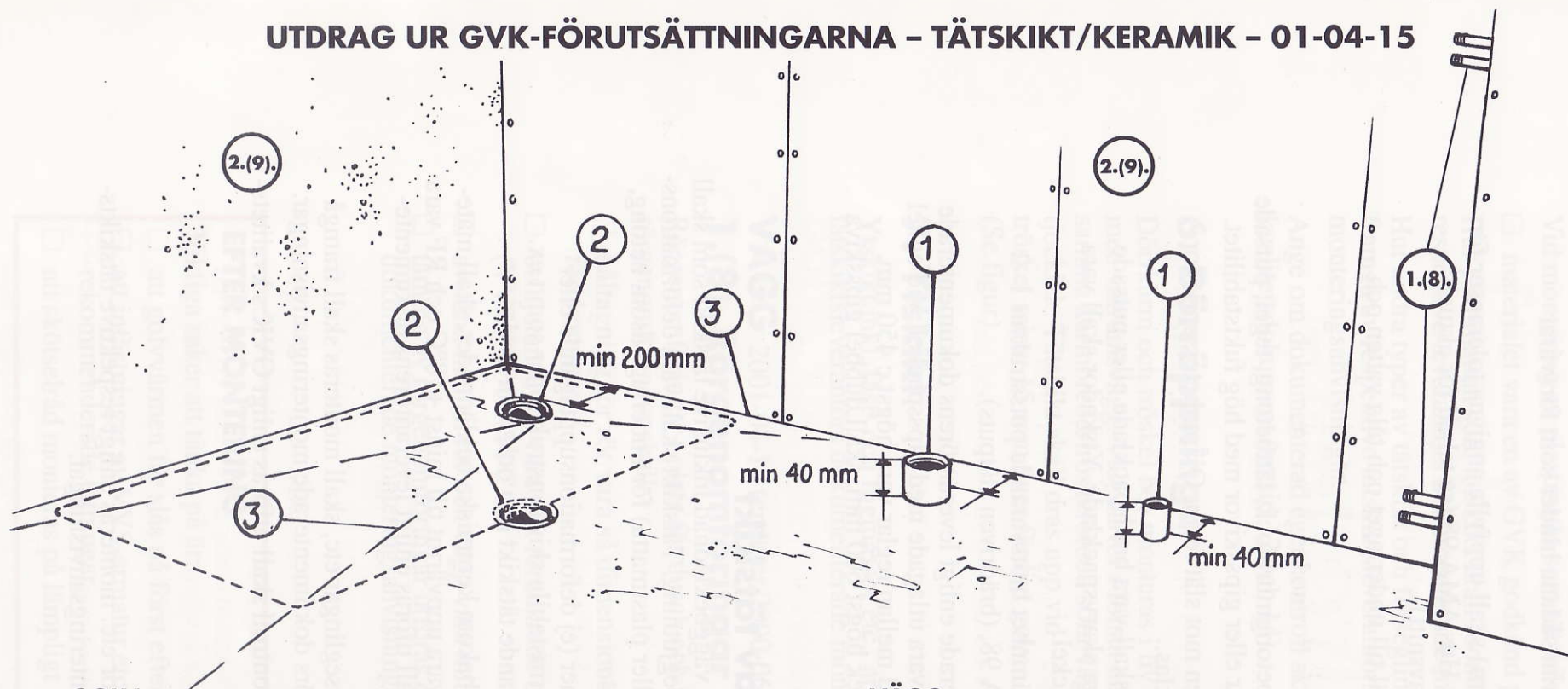
Ange om dokumenterad egenkontroll skall utföras enligt GVK:s kvalitetsdokument (se sid 12 och 14).

4. (11). Ytskikt

Ytskikt inkl. fäst- och fogmassor etc. monteras enligt respektive tätskiktsleverantörs dokumenterade monteringsanvisningar.

UTDRAG UR GVK-FÖRUTSÄTTNINGARNA - TÄTSKIKT/KERAMIK - 01-04-15

GOLV

1. RÖRGENOMFÖRINGAR

- Vattenledningar/rör bör förläggas i trumma/schakt (1.(8).)
- Om vattenledningar/rör bryter golvet's tätskikt, skall avståndet mellan rören samt mellan rör och vägg vara minst 40 mm (se VVS AMA 98/PPC.32)
- Avloppsrör/stosar skall ha minsta höjd om 40 mm över färdigt undergolv samt 40 mm mellan rör och vägg så att tätskikt kan vikas upp ca 15 mm (VVS AMA 98/PPC.3212)

2. GOLVBRUNN

- Golvbrunnar skall vara fast förankrade, i våg samt i nivå med färdigt undergolv för applicering av tätskikt (VVS AMA 98/PRB.1)
- Beakta annan placering vid badkar
- Beakta golvbrunnens placering för god renbarhet
- Minsta avstånd från vägg skall vara 200 mm

3. UNDERLAGET

- Ev. håligheter mellan golv och vägg skall vara utspacklade
- Fall mot golvbrunn i våtzon
- Skall på övriga ytor luta jämnt mot golvbrunn
- * Beakta att en "onödigt" lång fallsträcka kan trycka ned brunnen för djupt i bjälklaget eller ge för höga trösklar (RA 98 Hus/MBE.1212)

VÄGG

1. (8). RÖRGENOMFÖRINGAR

- Vattenledningar/rör bör förläggas i trumma/schakt (1.(8).)
- Vid rör genomföringar skall utskjutande rör vara fast förankrade och fixerade samt så placerade att det inte hindrar montering av tätskikt (VVS AMA 98/PPC.3)

2. (9). UNDERLAGET

- Underlaget skall vara rent, plant och torrt samt fritt från sprickor
- Underlaget skall avseende buktighet och lutning uppfylla Hus AMA 98. (se byggdelsavsnittet för aktuell väggtyp)
- Underlaget skall vara fritt från sådana hinder som försvårar applicering av tätskikt och förseglingar
- Betongväggar skall vara gjutna mot slät form och bredspacklade med spackel som är fuktålig
- Puts - ytjämnhet motsvarande minst slätputsad yta med putsstruktur 1-2 enligt avsnitt LBS i Hus AMA 98 (Hus AMA 98/MB)
- Gipskivor skall ha hög fuktstabilitet samt vara monterade enligt leverantörens anvisningar
- Ytskador skall vara utlagade med gipsspackel

GVK:s stickprovs- kontroller

De auktoriserade företagen anmäler samtliga våtrum till GVK. GVK har särskilt utbildade kontrollanter i varje län som löpande utför kontroller på de auktoriserade företagens anmälda våtrumsproduktion.

Utförda kontroller noteras på en särskild blankett (kontrollrapport) som omgående efter utförd kontroll överlämnas till GVK med kopia till beställaren och det auktoriserade företaget.

Täthetskontroll av fogar på tätskikt av plast kontrolleras med GVK-pumpen enligt SS 92 36 21.

Kontroll av andra typer av tätskikt utförs okulärt i enlighet med respektive leverantörs dokumenterade monteringsanvisningar.

OBS! Kontroll av tätskikt skall utföras innan keramiken monteras.

Hur underlaget skall vara beskaffat avseende bl.a. fall mot golvbrunn, väggars buktighet och lutning etc framgår av GVK-förutsättningarna.

GVK:s kontiunerliga kontroller vidmakthåller en hög kvalitet på utförda våtrumsarbeten samt ger viktig information om funktion och beskaffenhet hos:

- underlaget
- VVS-installationer
- tätskiktsprodukter och -konstruktioner

Detta ger en ökad kunskap och därmed säkra våtrum.

GVK:s kontroller är slumpmässigt utvalda och utförs av respektive länskontrollant. Kontrollerna administreras av AB Svensk Våtrumskontroll som är ett dotterbolag till GVK.

Kontroller av utförda GVK-arbeten kan också beställas särskilt och bekostas då av beställaren.

BSAB: AFC.22
 YSC.1
 Utgiven: 1999-04-10

Förslag till standardtext GVK

När beställaren/byggherren anlitar GVK-auktoriserade företag för utförande av våtrumsentreprenader och upprättar bygghandlingar baserade på AMA kan lämpligen följande förslag till standardtext i AF-delen tas in:

AFC.22 Underentreprenörer

Entreprenören skall anlita ett företag som Golvbranschens Våtrumskontroll, GVK, auktoriserat för att utföra tätskikt på golv och vägg med

- plattmattor och plastbeklädnader, i våtutrymmen
- keramiska beläggningar och beklädnader, i våtutrymmen

Entreprenören skall tillställa beställaren intyg, utfärdat av AB Svensk Våtrumskontroll, om

- GVK-auktorisation
- att våtrumsanmälan insänts till GVK

innan arbeten med beläggningar och beklädnader påbörjas.

Kommentarer:

Upphandlingskontroll/Intyg AFC.22

Dokumentet nedan på denna sida inforas som upphandlingskontroll i beställarens/byggherrens kvalitetsplan i de fall beställaren föreskrivit upphandling av ett GVK-auktoriserat företag.

Genom att infora intyget får beställaren en skriftlig bekräftelse på att företaget är GVK-auktoriserat vid den aktuella tiden och att objektet är anmält till GVK för stickprovskontroll innan arbetena påbörjas:

INTYG / AFC.22 AB SVENSK VÅTRUMSKONTROLL

om GVK-auktorisation nr: 965 (tätskikt/plast) ja nej
 nr: 5965 (tätskikt/keramik) ja nej

1 Utfärdat datum: 2000.06.15 → → →

2 Våtrumsanmälan nr: 81550 insänd till GVK ja nej

avseende objekt: Trasten, Kv. Oxen

Byggbolaget AB

3 Beställare: BOX 123, X - STAD

Oskar Svensson
Kvalitetsansvarig

4 Byggherre: Golvstads Kommun

Kalle Andersson
Kvalitetsansvarig

5 Golvman AB
Parkettvägen 12
355 00 GOLVSTAD

Sture Golvström
Kvalitetsansvarig

Ovan angivet GVK-företag är auktoriserat av AB Svensk Våtrumskontroll. Villkoren, samt åtaganden i som företaget har att uppfylla för upprättandet av auktorisationen, framgår till en del av nedan utdrag ur allmänna villkor för GVK. Villkoren i sin helhet kan erhållas från AB Svensk Våtrumskontroll.

Uppgifterna 1 - 5 har lämnats av Rigmor Ahlström e.u.

Uppgifterna 1 - 5 i punkt 3, if

GVK led*

Dokumenterad egenkontroll GVK

När beställaren önskar att entreprenören som utför våtrumsarbetena skall utföra dokumenterad egenkontroll enligt GVK:s kvalitetssystem på sid 12 och upprättar bygghandlingar baserade på AMA, kan följande förslag till standardtext tas in:

YSC.1 Provning i hus (tätskikt/plast)

Provning av vattentätthet i våtrum

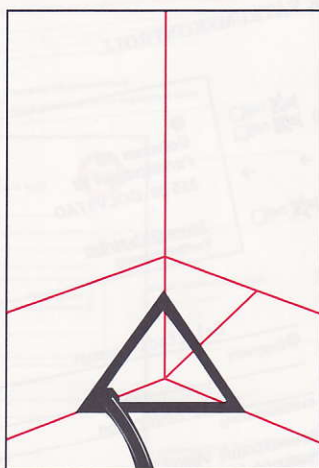
- x % av det totala antalet våtrum skall kontrolleras enligt GVK:s kvalitetsdokument, dock minst y st.
- Kontrollerna skall omfatta punkterna 11–19 (golv) och 21–25 (vägg).
- Täthetskontroll skall utföras på fogar enligt SS 923621 och avse punkterna 12, 14 och 15 (golv) och 22 (vägg)
- Övrig kontroll skall ske okulärt
- Kontroll/provning skall redovisas enligt GVK:s kvalitetsdokument

YSC.1 Provning i hus (tätskikt/keramik)

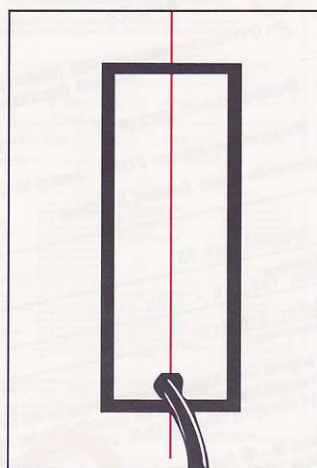
Provning av vattentätthet i våtrum

- x % av det totala antalet våtrum skall kontrolleras enligt GVK:s kvalitetsdokument, dock minst y st.
- Kontrollerna skall omfatta punkterna 31–36 (golv) och 40–46 (vägg) och utföras okulärt.
- Plastmatta/plastvägg som utgör tätskikt skall täthetskontrolleras på fogar enligt SS 923621 och avse punkterna 12, 14 och 15 (golv) och 22 (vägg)
- Kontroll/provning skall redovisas enligt GVK:s kvalitetsdokument

GVK-pumpen – SS 923621

Med GVK-triangeln kontrollerar du fogen i innerhörn, i vinkel mellan vägg och golv.

Med GVK-rektangeln kontrollerar du fogar på vägg och golv.

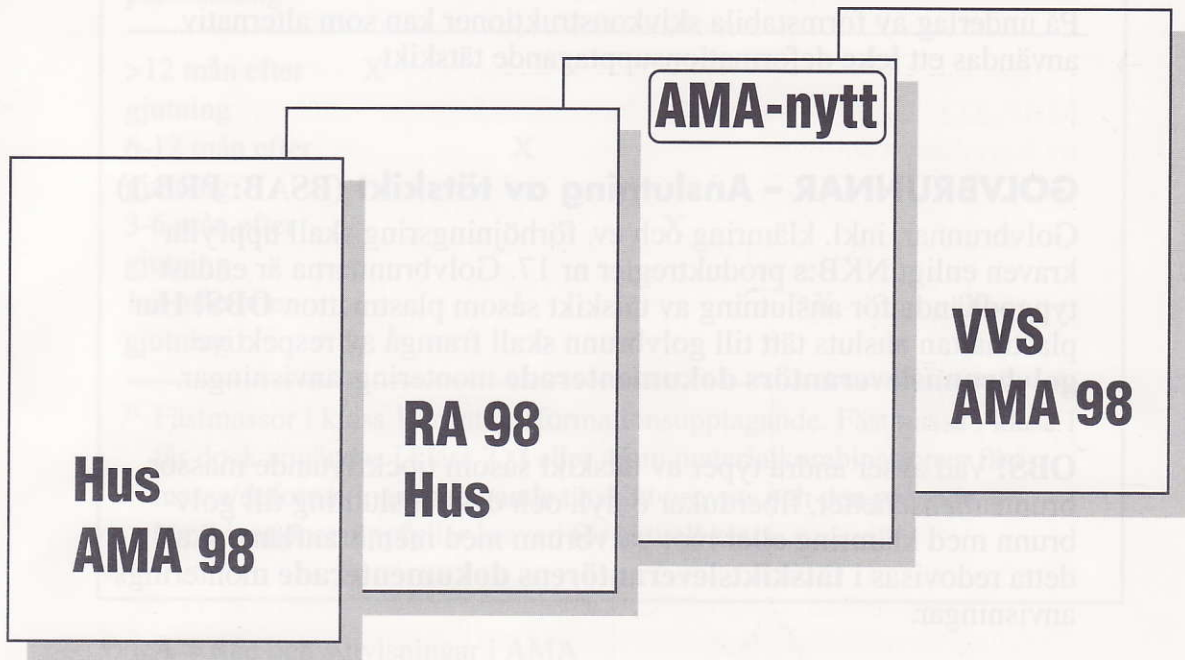
Tunnskiktsteknik

– tätskikt/keramik

För beskrivare och andra är Hus AMA till stor hjälp vid upprättande av bygghandlingar. Aktuell beskrivningstext för bl.a. tätskikt i samband med keramiska beläggningar och beklädnader i tunnskikt-konstruktioner finner du i Hus AMA 98 och RA 98 Hus.

En sammanfattning av de mest väsentliga delarna i Hus AMA 98 och RA 98 Hus avseende tätskikt med tunnskiktsteknik, finner Du på sidorna 16, 17 och 18 i denna broschyr. GVK-förutsättningarna i Säkra Våtrum och AMA ger förslag på beskrivningstext som dels tryggar beställare, dels är korrekt i sin utformning så att entreprenörer och beskrivare talar samma språk.

För ytterligare detaljer – se AMA eller ring GVK.

Våtrum i AMA 98

Sammanfattning av några väsentliga punkter ur Hus AMA 98 och RA 98 Hus samt VVS AMA 98, för beläggningar och beklädnader av keramiska fogplattor direkt på tätskikt i våtutrymmen

(s.k. tunnskiktskonstruktion, avsnitt MBE.1212, MBE.222, MFK.212 och MJK.12 samt PRB.1)

TÄTSKIKT

Tätskikt finns av två slag

- Ej deformationsupptagande – s.k. tunnflytande dispersioner
- Deformationsupptagande – s.k. tjockflytande massor eller plastmattor

Golv/beläggningar – klass VT (BSAB: MBE.1212, MFK.212)

Oberoende av underlag

Tätskikt skall vara deformationsupptagande

Väggar/beklädnader – klass VT (BSAB: MBE.222, MJK.12)

Tätskikt skall vara deformationsupptagande

På underlag av formstabila skivkonstruktioner kan som alternativ användas ett **icke** deformationsupptagande tätskikt

GOLVBRUNNAR – Anslutning av tätskikt (BSAB: PRB.1)

Golvbrunnar, inkl. klämring och ev. förhöjningsring skall uppfylla kraven enligt NKB:s produktregler nr 17. Golvbrunnarna är endast typgodkända för anslutning av tätskikt såsom plastmattor. **OBS!** Hur plastmattan ansluts tätt till golvbrunn skall framgå av respektive **golvbrunnsleverantörs dokumenterade** monteringsanvisningar.

OBS! Vad avser andra typer av tätskikt såsom tjockflytande massor, brunnsmanschetter, fiberdukar o.dyl. och dess anslutning till golvbrunn med klämring eller mot golvbrunn med membranfläns, skall detta redovisas i **tätskiktsleverantörens dokumenterade** monteringsanvisningar.

FÄSTMASSOR

Fästmassor indelas i fyra klasser avseende förmåga att ta upp deformationer:

- direkt på olika underlag
- på deformationsupptagande tätskikt
- på icke deformationsupptagande tätskikt

Rekommenderad fästmassa skall framgå av resp. leverantörs dokumenterade monteringsanvisningar. (Se tabell RA MB/1).

Tabell RA MB/1*. Exempel på lägsta klass för fästmassor på betongunderlag av olika ålder (med eller utan deformationsupptagande tätskikt)

Tabell RA MB/1. Exempel på lägsta klass för fästmassor på betongunderlag av olika ålder (med eller utan deformationsupptagande tätskikt)

Betongunderlagets ålder vid plattläggning/plattsättning	Fästmassor. Klass för deformationsupptagning				
	Klass 1	Klass 2L ¹⁾ Låg (L)	Klass 2H ¹⁾ Hög (H)	Klass 3 ¹⁾	Klass 4 ¹⁾
>12 mån efter gjutning	X				
6-12 mån efter gjutning		X			
3-6 mån efter gjutning			X		
1-3 mån efter gjutning				X	X

¹⁾ Fästmassor i klass 1 är inte deformationsupptagande. Fästmassa i klass 1 får dock användas i klass 2, 3 eller 4 om materialkombinationen fästmassa/deformationsupptagande tätskikt provats och den provade kombinationen uppfyller kraven för aktuell klass.

*) RA = Råd och Anvisningar i AMA

Att beakta vid tekniska beskrivningar

MBE.1212, MFK.212 Vattentäta golvbeläggningar av keramiska fogplattor inomhus

Alt I Ange om tätskikt skall utgöras av plastmatta.

- Tätskikt av plastmatta skall vara rekommenderad av GVK enligt förteckning i SÄKRA VÅTRUM tätskikt/keramik.
- OBS! att mattan skall dras upp på vägg minst 100 mm över färdigt golv samt minst 15 mm över färdigt golv utefter dörrtröskel och karm.
- Hur plastmattan ansluts tätt i golvbrunn skall framgå av resp. golvbrunnslieferantörs dokumenterade monteringsanvisning
- Hur plastmattan i övrigt skall monteras skall framgå av resp. leverantörs dokumenterade monteringsanvisningar.

Alt II Ange om tätskikt skall utgöras av annat slag än plastmatta som t.ex. tjockflytande massor.

- Tätskikt skall vara deformationsupptagande
- Tätskikt, förseglingar och fästmassor skall vara anpassade till varandra
- Hur tätskikt, förseglingar och fästmassor skall appliceras skall framgå av resp. leverantörs dokumenterade monteringsanvisningar (inkl. montering av tätskikt i golvbrunn)

MBE.222, MJK.12 Vattentäta beklädnader av keramiska fogplattor inomhus

Alt I Ange om tätskikt skall utgöras av plastbeklädnad.

- Tätskikt av plastbeklädnad skall vara rekommenderad av GVK enligt förteckning i SÄKRA VÅTRUM tätskikt/keramik.

Alt II Ange för skivkonstruktioner om tätskikt skall vara deformationsupptagande eller ej deformationsupptagande. (För massivväggar skall det alltid vara deformationsupptagande tätskikt)

- Tätskikt skall vara deformationsupptagande.
- Tätskikt på formstabila skivkonstruktioner som t.ex. gipsskivor, kan alternativt utgöras av s.k. tunnflytande dispersioner (icke deformationsupptagande tätskikt).
- Tätskikt, förseglingar och fästmassor skall vara anpassade till varandra.
- Hur tätskikt, förseglingar och fästmassa skall appliceras skall framgå av resp. leverantörs dokumenterade monteringsanvisningar.

Godkända produkter och konstruktioner

PRODUKTER och KONSTRUKTIONER enligt förteckningarna nedan är godkända som tätskikt under och bakom keramiska beläggningar och beklädnader.

TÄTSKIKT AV PLASTMATTOR

GOLV: Följande produkter (plastmattor) är av respektive leverantör godkända för läggning som tätskikt under keramiska material, i så kallade tunnskiktstruktioner under följande förutsättningar:

- att tätskiktet monteras av ett GVK-auktoriserat företag
- att framledningstemperaturen vid golvvärme inte kontinuerligt överstiger +30°C
- att fästmassa är av sådan typ som respektive klinker- och fästmasseleverantör rekommenderar

OBS! När plastmatta monteras som tätskikt i samband med keramiska material skall:

- uppvik mot vägg vara minst 100 mm över färdigt golv
- uppvik mot tröskel vara minst 15 mm över färdigt golv

Produkter – GOLV

Altro Nordic AB

Armstrong

Gerflor Scandinavia AB

Upofloor OY

Altro Nordic Plastmatta T18

DLW/Deliplan (2,0 mm)

Classic Imperial (1,5 och 2,0 mm)

Troplan (1,5 och 2,0 mm)

Univers (2,0 mm)

Lamilon (1,5 mm)

VÄGG: Följande produkt (väggbeklädnad) är godkänd av leverantören som tätskikt bakom keramiska väggbeklädnader.

Produkter – VÄGG

Dungens AB

Contract

Tätskikt

av tjockflytande massor och tunnflytande dispersioner

som konstaterats motsvara de krav som ställs i bilaga B i PER:s branschregler för keramiska beläggningar och beklädnader i våtutrymmen.

GOLV - klass VTg

LEVERANTÖR	KONSTRUKTION*	DEFORMATIONSUPPTAGANDE TÄTSKIKT	
		ja	nej
Alfix	02-Golv, Membran, 03-Golv, Membran	x	
Ardex-Arki AB	Ardex Tätsystem 1-K Golv	x	
Ardex-Arki AB	P 30 (G8+9)	x	
Casco AB	Våtrumsgolv 1 Trä, Betong, Värme	x	
CC Höganäs	G12	x	
Deitermann	Superflex 1, Superflex 8, Superflex D 1	x	
Englund-Gruppen AB	VTG 600	x	
Kakelmäster	KM VTG 1, KM VTG 2	x	
Kiilto AB	Kiilto VTg 1, VTg 2	x	
LIP Byggningsartikler	Våtrumssystem och VS30	x	
Mapei Skandinavien AB	Mapei VTg	x	
mira byggeprodukter a/s	0302, 0307	x	
Nordland Import Export AB	VTg System Ardal, Eubit Tätskikt VTg	x	
Optiroc AB	G210	x	
Polynit AB	Ker-G8, Ker-G12	x	

VÄGG - klass VTv

LEVERANTÖR	KONSTRUKTION*	DEFORMATIONSUPPTAGANDE TÄTSKIKT	
		ja	nej
Alfix	01-Vägg, Gips		x
Alfix	02-Vägg, Membran, 03-Vägg, Membran	x	
Ardex-Arki AB	Ardex Tätsystem 1-K Vägg	x	
Ardex-Arki AB	P 40 (V8+9)	x	
Ardex-Arki AB	P 41		x
Casco AB	Våtrumsvägg 1	x	
Casco AB	Våtrumsvägg 2		x
CC Höganäs	V12	x	
CC Höganäs	V9		x
Deitermann	Superflex 1, Superflex 8, Superflex D 1	x	
Englund-Gruppen AB	VTV 600	x	
Kakelmäster	KM VTV 1, VTV 2, VTV 3	x	
Kakelmäster	KM VTV 4, VTV 5		x
Kiilto AB	Kiilto VTv 1, VTv 2, VTv 3	x	
Kiilto AB	Kiilto VTv 4, VTv 5		x
LIP Byggningsartikler	Flexicol	x	
LIP Byggningsartikler	VS 20 (på skivmaterial)		x
LIP Byggningsartikler	VS 30, Våtrumssystem	x	
Mapei Skandinavien AB	Mapei VTv	x	
Mapei Skandinavien AB	Mapei VTv Gips		x
mira byggeprodukter a/s	0202		x
mira byggeprodukter a/s	0204	x	
Nordland Import Export AB	VTv System Ardal, Eubit Tätskikt VTv	x	
Optiroc AB	V210	x	
Optiroc AB	V201		x
Polynit AB	Ker-V12, Ker-V8	x	
Polynit AB	Ker-V9		x

* Avser hela konstruktionen, dvs primer, tätskikt, förseglingar, fästmassa och fogmassor

GOLVBRUNNAR

(Granskad och godkänd av Svenska Golvbrunnförbundet)

RÅD OCH ANVISNINGAR FÖR ANSLUTNING AV TÄTSKIKT I GOLVBRUNNAR

	TÄTSKIKT MED FIBERDUK	BRUNNSMANSCHETT AV SJÄLVHÄFTANDE BUTYLGUMMI	PLASTMATTAN ENLIGT FÖRTECKNING I GVK:s SÄKRA VÅTRUM
GOLVBRUNNAR TILLVERKADE FÖRE 1991	Begär anvisning av Din tätskiktsleverantör hur tätskiktet skall monteras i aktuell golvbrunn	Begär anvisning av Din tätskiktsleverantör hur tätskiktet skall monteras i aktuell golvbrunn	Fungerar under förutsättning att: - plastbrunnen görs ren från limrester - gjutjärnsbrunnen görs ren från limrester och fri från rost - plastmattan kontaktlimmas ¹ , försluts med Aqua Tät eller likvärdigt - klämringen monteras förspänd
GOLVBRUNNAR TILLVERKADE FR.O.M. 1991	Monteras enligt tätskiktsleverantörens monteringsanvisning för aktuell golvbrunn	Monteras enligt tätskiktsleverantörens monteringsanvisning för aktuell golvbrunn	Monteras enligt golvbrunnslieferantörens monteringsanvisning

Typgodkända golvbrunnar tillverkade fr.o.m. 1991 skall uppfylla kraven enligt NKB produktregler nr 17. Då golvbrunnarna endast är typgodkända för plastmattor skall golvbrunnslieferantören beskriva i monteringsanvisningen hur plastmattan monteras i golvbrunn. Eftersom golvbrunnar ej är typgodkända för andra tätskikt skall tätskiktsleverantören för keramiska beläggningar visa hur tätskiktet skall anslutas i samtliga på marknaden förekommande golvbrunnar oavsett ålder.

Begär därför bindande garanti av Din tätskiktsleverantör med hänsyn till tätskiktets konstruktion och aktuell golvbrunnstyp (kompatibilitetsintyg).

Förhöjningsringar

Där utförande med förhöjningsringar blir aktuellt, se GBR-nyckel/träbjälklag 00:1. Vad som där anges om förhöjningsringar avser även betongbjälklag.

ROT²

Golvbrunnar före 1991 har en konstruktion och monteringsmetod enligt nedan:

- Tillverkade i ABS-plast, Akrylnitril Butadien Styrén
- Plastmattor skall kontaktlimmas¹ och förslutas i brunnsäte
- Skarp vinkel mellan fläns och brunnsäte
- Ingen O-ring eller tätningssring som tätar mellan tätskikt och brunnsvägg
- Manuellt ställbar klämring med snäppen som beroende på noggrannhet kan monteras lös eller spänd

NYPRODUKTION

Golvbrunnarna fr.o.m. 1991 är i huvudsak konstruerade på följande sätt:

- Tillverkade i polypropen och polyetenplast, PP resp PEHD³
- Tätskiktet skall monteras utan limförband och förslutning
- Längre brunnsfläns
- Mjukare rundning mot brunnsäte
- O-ring eller tätband som tätar mellan tätskikt och brunnsvägg kan förekomma
- Klämring som skruvas eller trycks fast

¹) Kontaktlimmas med lösningsmedelsbaserat lim på polyuretenbas. Varning för neopren- och kloroprenkontaktlim då dessa kan ge missfärgningar på plastmattor

²) Reparation om- och tillbyggnad

³) PEHD = polyeten hög densitet

GVK-Auktoriserade företag/keramik

Vid yrkesmässiga objektupphandlingar – uppmärksamma även AFC.22
Underentreprenörer och INTYG för upphandlingskontroll på sidan 13 samt
kontroll och provning enligt AMA/YSC.1 på sidan 14.

Nedanstående företag har erhållit GVK-auktorisering för tätskikt/keramik.
För länsvis förteckning över GVK-auktoriserade företag för beläggningar och
beklädnings av plast – se broschyren Säkra Våtrum – yt- och tätskikt/plast.
Se även www.gvk.se.

Blekinge (K)

Golvteknik i Asarum AB MÖRRUM 0454-503 50

Dalarna (W)

BBM i Borlänge AB BORLÄNGE 0243-22 41 20
Bergslagens Golvservice AB LUDVIKA 0240-817 34
Frippes Golv & Byggnadsvaror AB AVESTA 0226-587 00
Färgbröderna i Malung AB MALUNG 0280-135 60
Golv & Vägg i Mora AB MORA 0250-131 55
Golvinteriör i Ludvika AB LUDVIKA 0240-143 30
Golvläggarna Hansson & Sandmark AB ORSA 0250-444 76
Krylbo Golv AB KRYLBO 0226-112 73
Näs Golv Måleri Färg AB MORA 0250-136 62
Stora Tunabyggen, AB BORLÄNGE 0243-733 00

Gotland (I)

GolvKula LÄRBRO 0498-22 55 15
Karlströms Golv AB VISBY 0498-27 90 05

Gävleborg (X)

Engstrands Golvfirma AB, Albert VALLSTA 0278-452 20
Hälsinge Golv AB HUDIKSVALL 0650-100 23
Jannes Golv i Hudiksvall AB HUDIKSVALL 0650-177 60
Oves Golv & Färg AB, Nya LJUSDAL 0651-71 17 20
Skaglunds Golv Efr. AB SKUTSKÄR 026-860 18
Växbo Entreprenad AB BOLLNÄS 0278-66 60 66

Halland (N)

Asproths Golvservice AB HALMSTAD 035-16 65 90
Golvbolaget Persson & Co AB FALKENBERG 0346-104 60
Golvteamet i Halmstad AB HALMSTAD 070-635 82 90
Halmstads Golvservice, AB HALMSTAD 035-401 05
Kungsbacka Golv AB KUNGSBACKA 0300-180 75
Vagnvägens Bygg AB VARBERG 0340-67 54 20

Jämtland (Z)

Bräcke Bo-Service AB BRÄCKE 0693-711 77
PEAB Sverige AB ÖSTERSUND 063-55 11 51

Jönköping (F)

Golv-City i Vetlanda AB VETLANDA 0383-154 66

Golvhuset i Värnamo AB VÄRNAMO 0370-474 70
Miljöhallen Golv i Jönköping AB JÖNKÖPING 036-34 15 30
Tabergs Mattservice AB TABERG 036-647 01
Winsth Golv AB VÄRNAMO 0370-105 01
Värnamo Golv AB VÄRNAMO 0370-69 13 23
Vättermiljö o Inrednings AB JÖNKÖPING 036-71 80 45

Kalmar (H)

Elmers Mattservice LÖTTORP 0485-204 08
Golv & Kakel i Oskarshamn AB OSKARSHAMN 0491-76 00 76
Hagbloms Golv AB KALMAR 0480-220 90
Material Männen AB VIMMERBY 0492-177 00
Ostkustens Golvtjänst AB OSKARSHAMN 0491-816 66
Sandå Projekt Golv AB KALMAR 0480-42 19 59
Sälz Golv AB VÄSTERVIK 0490-233 66
Virserums Golvservice AB VIRSERUM 0495-312 41

Kronoberg (G)

BBM Golventreprenader AB VÄXJÖ 0470-76 41 90
Brandels Golv AB LJUNGBY 0372-816 95
Dackes Golv AB VÄXJÖ 0470-184 00
Golvtjänst i Växjö AB VÄXJÖ 0470-229 80
Klintebergs Golvservice AB MARKARYD 0433-712 20
Ljungby Golv AB LJUNGBY 0372-153 60
Markaryds Plattsättning MARKARYD 0433-127 91
T-T Golvservice HB ÄLMHULT 044-466 80

Norrbottnen (BD)

Bra Golv i Norrbotten AB LULEÅ 0920-886 64
Byggtjänst i Haparanda AB HAPARANDA 0922-123 20
Golvläggarna i Luleå AB LULEÅ 0920-697 77
Gällivare Bygg & Golv AB GÄLLIVARE 0970-169 70
Lindströms Golv & Bygg i Råneå AB RÅNEÅ 0924-102 00
Luleå Golvteam AB BODEN 0920-26 00 88
Mattproffset i Luleå AB LULEÅ 0920-147 05
Piteå Golv & Tak AB PITEÅ 0911-170 30
Tommys Golvservice AB LULEÅ 0920-703 70

Skåne M (Kristianstad)

BBM i Ängelholm AB ÄNGELHOLM 0431-182 50
Golvcenter i Ängelholm AB ÄNGELHOLM 0431-193 00

HBM Golvexpo AB
Ital-Sten Montage
J-K Golv
Kakel & Golv i Åhus
Kent-Olle AB
Olofssons Golvservice AB
Stenmonitören i Hässleholm AB
Örkelljunga Golv AB

Skåne M (Malmöhus)

BBM i Helsingborg AB
Bergström Interiör AB
Golv & Kakel Bernt Lökvist AB
Golv & Markis-center i Hbg AB
Golvcenter Lilla Harrie
Golvtjänst i Helsingborg AB
Jannes Golv & Verkstad
Kakel & Keramikcenter i Skåne AB
Klagshamns Golv AB
Kronborg Heltäck
Kävlinge Golvmiljö AB, Nya
LP Måleri AB, avd Golv
Nilssons Golv, Tommy
Persson Golv & Kakel AB, Tord
Sydgolv Ingemar Nilsson

Stockholm (AB)

Anders Golv & Kakel AB
BF Plattsättning AB
Enskede Parkett & Kakel AB
Golvmästarna i Järfälla AB
Golvprojekt Inred AB
Golvtjänst G Enderberg AB
Golvuppdraget i Stockholm AB
Henriksson & Friberg Byggkonsult AB
Intreprenör AB
Lövaqvist Golvbeläggningar AB, Helmer
Mattläggare'n B. Ohlsson AB
Miljögolv i Stockholm KB
Monero Golv Efr. AB
Märsta Vägg o Golv AB
Nilsson & Co Golv och Badrum AB
OMBY AB
Rosersbergs Golv AB
S.W. Fastighetsservice
Skuru Golvservice AB
Solna Bygg & Golv AB
Zenix Golvservice AB

Södermanland (D)

Bygg & Interiör i Katrineholm AB
City Golv AB, E. Anttila
Eskilstuna Golv AB
Forssjö Golv AB
Golvmaterial Hans Johansson AB
Interiör Golv & Vägg AB
Mattis Efr. AB, Kurt
Mälardalens Byggkeramik AB
Strängnäs Färg o Golv AB

Uppsala (C)

BBM i Uppsala AB
Bygg o Golv Håkan Karlsson AB
Dicks Bygg & Golv AB
Lind Johansson Golvteam AB
PEAB Sverige AB
Tobias & Kents Golv AB

Värmland (S)

Färg & Golvcenter i Karlstad AB
Färg & Tapettjänst i Säffle AB
Golv & Vägghmaterial i Kristinehamn AB
Hall-Golv AB
LEBE Golv Entreprenader AB
LJ Golvservice AB
Slertman AB, Göran

KRISTIANSTAD 044-10 93 30
MUNKA-LJUNGBY 070-542 84 85
ÄNGELHOLM 0431-803 44
ÅHUS 044-24 22 40
VINSLÖV 044-852 80
BJÄRNUM 0451-208 71
HÄSSEHOLM 0451-490 25
ÖRKELLJUNGA 0435-522 50

HELSINGBORG 042-16 98 00
MALMÖ 040-94 63 70
MALMÖ 040-93 10 45
HELSINGBORG 042-12 45 40
KÄVLINGE 046-24 90 06
HELSINGBORG 010-243 96 20
YSTAD 0411-620 40
VELLINGE 040-42 00 66
MALMÖ 040-21 08 39
BUNKEFLOSTRAND 040-51 05 49
KÄVLINGE 046-12 92 00
HELSINGBORG 042-18 53 55
VEBERÖD 046-811 20
RYDEBÄCK 042-22 03 37
STAFFANSTORP 040-44 51 90

NORRTÄLJE 0176-127 40
SÖDERTÄLJE 08-550 804 05
JOHANNESHÖV 08-722 42 27
JÄRFÄLLA 08-580 381 90
SALTSJÖBADEN 010-212 48 69
SORUNDA 08-530 444 10
HANINGE 08-643 41 00
SPÅNGA 08-760 00 99
SOLNA 08-734 64 00
HÄGERSTEN 08-18 52 00
ENSKEDE 08-641 99 00
SKARPNÄCK 08-661 02 30
STOCKHOLM 08-691 43 00
MÄRSTA 08-591 149 50
SKÄRHOLMEN 08-740 80 30
BROMMA 08-25 87 40
MÄRSTA 08-594 407 00
SUNDBYBERG 08-98 90 99
SALTSJÖ-BOO 08-747 18 30
SOLNA 08-85 78 77
SOLLENTUNA 08-35 01 47

KATRINEHOLM 0150-164 20
ESKILSTUNA 016-12 80 19
ESKILSTUNA 016-13 66 50
KATRINEHOLM 0150-505 50
NYKÖPING 0155-21 19 00
STRÄNGNÄS 0152-179 79
ESKILSTUNA 016-14 44 40
ESKILSTUNA 016-12 02 60
STRÄNGNÄS 0152-125 50

UPPSALA 018-65 13 50
TIERP 0293-718 33
UPPSALA 018-30 91 44
UPPSALA 018-12 10 05
UPPSALA 018-65 02 00
ENKÖPING 0171-275 25

KARLSTAD 054-15 23 50
SÄFFLE 0533-109 88
KRISTINEHAMN 0550-127 50
KRISTINEHAMN 0550-823 29
KARLSTAD 054-18 29 51
FILIPSTAD 0590-121 20
KARLSTAD 054-17 25 00

Västerbotten (AC)

BL-Interiör AB
Färghuset i Lycksele Färg AB
Golvgaranti i Umeå AB
Sandå Projekt Golv AB

UMEÅ 090-13 51 40
LYCKSELE 0950-278 70
HOLMSUND 090-419 10
UMEÅ 090-15 26 86

Västernorrland (Y)

BL Interiör i Örnköldsvik AB
CC Golv & Måleriservice KB
Golv-Ettan AB
Hellstrands Golv AB
Riksbyggen Fastighetsservice
Sehlins Golv AB
Westin AB, Uno K

ÖRNSKÖLDSVIK 0660-178 30
NJURUNDA 060-306 98
SUNDSVALL 060-17 17 70
SUNDSVALL 060-15 90 05
SUNDSVALL 060-12 53 40
SUNDSVALL 060-17 85 10
SUNDSVALL 060-61 93 03
ÖRNSKÖLDSVIK 0660-811 60

Västmanland (U)

Golv & Tak AB
K A K Golv AB
Kungsörs Golv & Kakel AB
L-E Golv AB
Lindholm Bygg & Kakel, Tommy
RF Golventreprenader AB

VÄSTERÅS 021-81 00 80
KÖPING 0221-714 01
KUNGSÖR 0227-142 37
HALLSTAHAMMAR 0220-140 60
HALLSTAHAMMAR 0220-179 99
VÄSTERÅS 021-30 03 20

Västra Götaland O (Gbg o Bohus)

BBM i Göteborg AB
Erlandsson Bygg i Göteborg AB, Br
Golvet Sira AB
Golvkonsult i Väst AB
Göfast Gruppen AB
Göteborgs Entreprenadbyggen AB
Lundström Golv AB, Gunnar
P & B Golv AB
Tynnered Golv & Byggnads AB

HISINGS BACKA 031-58 94 00
GÖTEBORG 031-17 90 10
GÖTEBORG 031-42 70 20
GÖTEBORG 031-28 52 14
GÖTEBORG 031-65 25 00
ASKIM 031-748 15 00
GÖTEBORG 031-81 10 03
UDDEVALLA 0522-232 35
GÖTEBORG 031-15 20 15

Västra Götaland O (Skaraborg)

Billinge Mattcenter AB
Golv Interiör i Tibro AB
Gustavssons Färg & Golv AB
Jubels Golv AB
Leif Åke's Golv AB
Timmersdala Golvtjänst

SKARA 0511-108 19
TIBRO 0504-144 42
TÖREBODA 0506-100 27
LIDKÖPING 0510-603 05
TIBRO 0504-137 70
TIMMERSDALA 0511-815 30

Västra Götaland O (Älvsborg)

Anderson Golv AB, George
Golv & Kakel i Sjuhärad AB
Golvox i Alingsås AB
Golvman i Trestad AB
Högmans Måleri
Kinna Måleri, AB

BORÅS 033-44 47 77
BORÅS 033-41 20 50
ALINGSÅS 0322-63 31 30
VÄNERSBORG 0521-633 36
GRÅBO 0302-407 17
KINNA 0320-20 94 80

Örebro (T)

BBM i Örebro AB
Debora Örebro Interiör AB
Golv Center Interiör i Örebro AB
Golvläggarna i Örebro Efr. AB
Gustafssons Parkett & Golv AB
Gustavssons Golvfirma, Carlos
Hallbergs Färg AB
Hellströms Golv
Janssons Golvtjänst AB, Olle
Närke Golv AB
Selanders Snickeri & Måleri
Westbys Golv

ÖREBRO 019-31 03 70
ÖREBRO 019-20 71 20
ÖREBRO 019-27 40 40
ÖREBRO 019-611 70 70
LINDESBERG 0581-153 00
ÖREBRO 019-611 01 25
KARLSKOGA 0586-362 75
LINDESBERG 0581-105 90
NORA 0587-130 10
ÖREBRO 019-10 31 00
ÖREBRO 019-31 50 12
LINDESBERG 0581-100 89

Östergötland (E)

Bygg AB Bernhardtsson & Carlsson
Golv & Kakel AB
Golvbolaget i Norrköping AB
Jan Bygg i Mjölby AB
Matt-Center Torsten Lilja
Mjölby Färg & Golv AB
Mjölby Golvbeläggning AB
Stensätt i Linköping AB

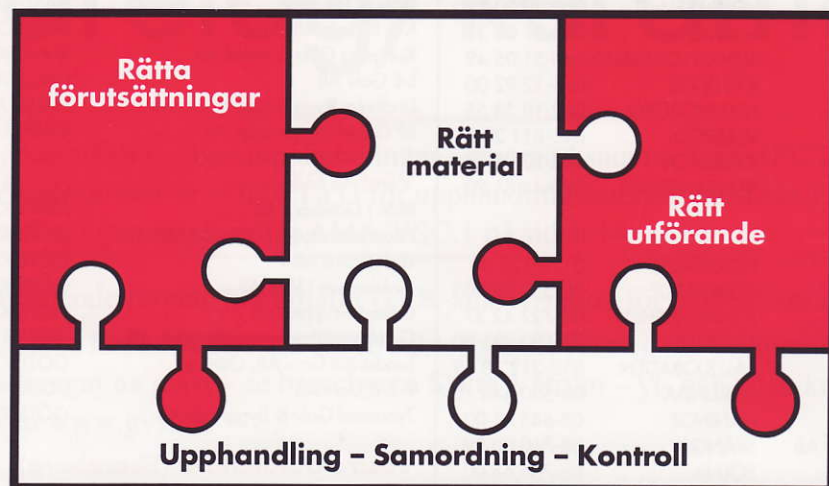
LINKÖPING 013-15 95 80
FINSPÅNG 0122-144 40
NORRKÖPING 011-10 71 50
MJÖLBY 0142-180 10
MOTALA 0141-588 77
MJÖLBY 0142-803 70
MJÖLBY 0142-180 20
LINKÖPING 013-10 37 50

GÖRA RÄTT FRÅN BÖRJAN

I denna broschyr finns tekniska råd och anvisningar – de s k GVK-förutsättningarna. Beskrivningen anger hur underlaget skall se ut innan tätskiktet på golv och vägg appliceras.

Hur tätskiktet skall appliceras/monteras anges i respektive leverantörs monteringsanvisningar.

Se även:

- GVK:s video om horisontell vägsättning med plastmatta
- Produktblad angående täthetskontroll av fogar på golv och vägg av plast med GVK-pumpen, enligt SS 92 36 21
- GVK:s Råd och anvisningar – SÄKRA VÅTRUM – yt- och tätskikt/plast
- www.gvk.se

AB SVENSK VÅTRUMSKONTROLL

UTBILDAR - AUKTORISERAR - INFORMERAR - KONTROLLERAR

Box 4604 • 116 91 STOCKHOLM • Telefon 08-702 30 90 • Fax 08-644 43 47

www.gvk.se • info@gvk.se

GBR-Nyckel: 01:2

BSAB: MBE.1212
PRB.1

KERAMISK BELÄGGNING PÅ TRÄBJÄLKLAG

RÅD OCH ANVISNINGAR FÖR TRÄBJÄLKLAG C 600

Keramiska beläggningar på träbjälklag kräver stabila bjälklagskonstruktioner då rörelser i underlaget kan ge upphov till krackeleringar i fogar eller att plattorna släpper från underlaget. För att uppnå ett stabilt underlag, beakta följande:

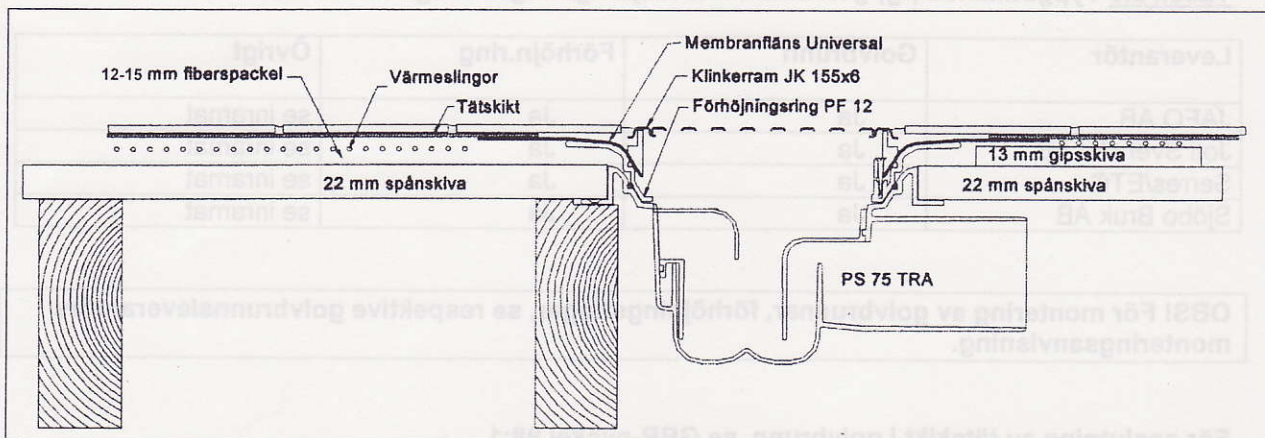
- Avstånd mellan bjälkar (svikt får inte förekomma)
- Fuktrörelser
- Att golvbrunnen är väl förankrad och fixerad samt i nivå med färdigt undergolv (Med färdigt undergolv menas det underlag som fästmassa och klinker skall monteras på)
- Att rörgenomföringar är fast förankrade och fixerade

I denna råd och anvisning som avser våtutrymmen är golvytan max 10 m² med eller utan el-golvvärme. Centrumavstånd på bjälkar är max c/600.

Befintliga träbjälklag samt även träbjälklag i nyproduktion har oftast ett centrumavstånd på bjälkarna om 600 mm, c/600. Uppe på bjälkarna ligger en spånskiva om 22 mm. En sådan konstruktion måste förstärkas för att kunna bära en keramisk konstruktion. Här nedan finner du GBR:s råd och anvisningar för hur man förstärker ett träbjälklag innan golvet beläggs med keramik.

OBS! För att ett träbjälklag med ett centrumavstånd c 600 skall kunna bära en keramisk beläggning måste hela bjälklaget förstärkas med en formstabil avjämningsmassa, alternativt med en formstabil skivkonstruktion (se 1.0). Detta innebär att undergolvet kommer att höjas med ca 12,0 - 15,0 mm. Det kan innebära att en förhöjningsring (se tabell 2.0) måste installeras för att kompensera höjningen av undergolvet.

OBS! Förhöjningsringar skall enbart användas då alla andra alternativ är uttömda. Där det går att höja/montera golvbrunnen i nivå med färdigt undergolv behövs självklart ingen förhöjningsring.

KONSTRUKTIONER

1.0 Träbjälklag c 600/Max. 10,0 m²

OBS! 1.0 utgör Golvbranschens Arbetsgrupp för Byggkeramik, GABY:s minimikrav för keramiska beläggningar på träbjälklag med **c 600 och med en 22 mm spånskiva. Maxyta är 10,0 m²**

Keramisk beläggning på träbjälklag skall förstärkas enligt följande:

Alt.1 – exklusive golvvärme

- Formstabil avjämningsmassa (min 12,0 mm).
- Limmad golvgips. OBS! får ej skruvas

Alt. 2 – inklusive golvvärme

- Formstabil avjämningsmassa (min 15,0 mm). Elkabelns diameter max. 7,0 mm.

Spåntade brädgolv och plankgolv

För beläggning av keramiska plattor på spåntat brädgolv eller plankgolv måste underlaget förstärkas med en formstabil avjämningsmassa och/eller ett formstabil skivmaterial.

För ytterligare detaljer kring denna konstruktion/er kontakta aktuell leverantör.

OBS! För applicering av avjämningsmassor, tätskikt, ytskikt samt skivmaterial, se respektive leverantörs monteringsanvisning eller kontakta leverantören.

OBS! Ovan angivna konstruktioner avser endast keramiska beläggningar på träbjälklag. För andra underlag och konstruktioner kontakta din leverantör/entreprenör.

FÖRHÖJNINGSRINGAR (Tabell 2.0)

- VVS-tabellen 2.0 är granskad och godkänd av Svenska Golvbrunnsförbundet

Förhöjningsringar och golvbrunnar som har typgodkänts enligt NKB:s produktregler nr 17 (fr.o.m. 1991) innebär att **förhöjningsring A** endast är typgodkänd för **golvbrunn A**. Beakta därför att golvbrunnar som tillverkats före 1991 saknar typgodkända förhöjningsringar och skall därför bytas ut till typgodkänd golvbrunn. **Se tabell 2.0.**

Tabell 2.0 Typgodkända (tg) golvbrunnar/förhöjningsringar enligt NKB nr 17

Leverantör	Golvbrunn	Förhöjn.ring	Övrigt
JAFO AB	Ja	Ja	se inramat
Joti Svenska AB	Ja	Ja	se inramat
Serres/ETC	Ja	Ja	se inramat
Sjöbo Bruk AB	Ja	Ja	se inramat

OBS! För montering av golvbrunnar, förhöjningsringar, se respektive golvbrunnsleverantörs monteringsanvisning.

För anslutning av tätskikt i golvbrunn, se GBR-nyckel 98:1.